

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2010 m. rugpjūčio 30 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš kolegijos teisėjų Arūno Dirvono, Arūno Kaminsko ir Rositos Patackienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Astai Statkevičienei, dalyvaujant pareiškėjo atstovei Rūtai Miškinytei, atsakovo atstovei Justinai Murauskaitei, viešame teismo posėdyje išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo Vyriausybės atstovo Utenos apskrityje prašymą atsakovui Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriui dėl įsakymo dalies panaikinimo.

Teismas, išnagrinėjęs bylą,

n u s t a t ė :

2010-03-24 Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius įsakymu Nr. I-189 pakeitė rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2007-06-07 įsakymu Nr. I-383 patvirtintų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių (toliau – Taisyklės) 29 p. ir jį išdėstė taip: „Darbo laiko pradžia yra 8.00 val., darbo laiko pabaiga pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais yra 17.00 val., penktadieniais – 15.45 val., išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11.00 val. (...)“

Pareiškėjas Vyriausybės atstovas Utenos apskrityje (toliau – ir Pareiškėjas), teismui pateiktame prašyme (*b.l.* 1-3), prašo panaikinti 2010-03-24 Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą Nr. I-189 ta apimtimi, kuria nustatyta, kad išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11.00 val.

Prašyme nurodant, kad 2010-03-24 Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. I-189 pakeitus Taisyklių 29 p., du kartus per mėnesį nėra įgyvendinama Taisyklių 28 p. nuostata, kurioje numatyta savivaldybės biudžetinės viešojo administravimo įstaigos – administracijos 40 valandų trukmės 5 darbo dienų savaitė. Vyriausybės atstovo Utenos apskrityje nuomone, atsižvelgiant į darbuotojų ir valstybės tarnautojų nuomonę, konkretus darbo pradžios ir pabaigos laikas gali būti nustatytas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 7 d. nutarimo Nr. 990 „Dėl darbo laiko nustatymo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose“ 2.1. p. nustatyto intervalo ribose, nepažeidžiant 40 val. įstaigos darbo savaitės trukmės. Prašyme pareiškėjas taip pat paaiškino, kad jam kyla abejonių, ar kas antrą mėnesio penktadienį nuo 11 val. Zarasų rajono savivaldybės viešojo administravimo įstaigoje – administracijoje dirbant tik Bendrojo skyriaus vyriausiajam specialistui, vykdančiam interesantų priėmimą „vieno langelio“ principu yra užtikrinamas efektyvus įstaigos darbas. Viešojo administravimo įstaiga, jos veikla ir atliekamos funkcijos neapsiriboja tik asmenų prašymų ar skundų priėmimu.

Atsakovas Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius atsiliepime į Pareiškėjo prašymą (*b.l.* 21-23) nurodė, kad su skundu nesutinka, todėl prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

ROPIJA VIKHA

Atsiliepime nurodant, kad administracijos direktorius, nustatydamas ne visą darbo dienos laiką, LR Darbo kodekso nuostatų dėl maksimalaus darbo savaitės ir darbo dienos laiko nepažeidė. Pareiškėjo teiginys, jog konkretus darbo pradžios ir pabaigos laikas, atsižvelgiant į darbuotojų ir valstybės tarnautojų nuomonę, gali būti nustatytas tik LRV nutarimo Nr. 990 2.1 punkte nustatyto intervalo ribose, nepažeidžiant 40 val. įstaigos darbo savaitės trukmės, yra nepagrįstas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-02-10 nutarimu Nr. 111 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-08-07 nutarimo Nr. 990 „Dėl darbo laiko nustatymo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose“ 2.7. punkte nustatyta, kad šalių susitarimu gali būti nustatytas ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas, atskiras darbuotojo ar valstybės tarnautojo darbo grafikas, tokiu atveju šiame nutarime nustatyti reikalavimai dėl darbo laiko pradžios, pabaigos ir kasdienės darbo laiko trukmės netaikomi. Vadinasi, suteikta galimybė šalių susitarimu nustatyti ne visą darbo dienos laiką ir tokiu atveju, kaip nurodyta nutarime, nustatyti reikalavimai dėl darbo laiko pradžios, pabaigos ir kasdienės darbo laiko trukmės netaikomi.

Administracijos direktorius, priimdamas 2010-03-24 įsakymą Nr. I-189, turėjo visų darbuotojų ir valstybės tarnautojų rašytinius sutikimus dėl ne visos darbo dienos laiko nustatymo, todėl administracijos direktorius laikinai administracijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, išskyrus įsakyme numatytus darbuotojus, du kartus per mėnesį nustatė ne visą darbo dienos laiką. Todėl teigia, kad administracijos direktorius pagal nutarimo 2.7. punktą šalių susitarimu pakeitė valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo laiką.

Sprendimas keisti valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo laiką buvo priimtas siekiant taupyti biudžeto lėšas. Pagal rajono savivaldybės administracijoje galiojančią praktiką visi interesantai, besikreipiantys į Zarasų rajono savivaldybę, pirmiausia kreipiasi į „vieno langelio“ specialistą, kur priimami ir užregistruojami interesantų pateikti prašymai, skundai ar pasiūlymai, kiti gauti dokumentai ar atskiros siuntos, suteikiama informacija apie teikiamas viešąsias administracines paslaugas, pateikiamos kontaktinės nuorodos, informacija rajono Savivaldybės veiklos klausimais. Be to, remiantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 str. asmens skundas, prašymas ar pasiūlymas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų, taigi įstatymas neįpareigoja skundą ar prašymą išnagrinėti iš karto, kai jis yra pateikiamas ar gaunamas.

Teismo posėdyje Pareiškėjo atstovė prašė tenkinti prašymą jame nurodytais argumentais.

Atsakovo atstovė su prašymu nesutiko ir prašė Pareiškėjo prašymą atmesti kaip nepagrįstą remiantis atsiliepime nurodytais argumentais.

Prašymas tenkintinas.

Nagrinėjamu atveju ginčas yra kilęs dėl 2010-03-24 Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo Nr. I-189 teisėtumo ir pagrįstumo ta apimtimi, kuria nustatyta, kad išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11 val.

Byloje nustatyta, kad Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010-03-24 įsakymu Nr. I-189 pakeitė rajono Savivaldybės administracijos direktoriaus 2007-06-07 įsakymu Nr. I-383 patvirtintų rajono Savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių 29 p. ir išdėstė jį taip: „Darbo laiko pradžia yra 8.00 val., darbo laiko pabaiga pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais yra 17.00 val., penktadieniais – 15.45 val., išskyrus kiekvieno mėnesio antrą ir ketvirtą penktadienį darbas pradedamas 8.00 val., o baigiamas 11.00 val.“ (b.l. 24). 2010-04-27 įsakymu Nr. I-279 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-03-24 įsakymo Nr. I-189 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2007-06-07 įsakymo Nr. I-383 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ keitimo“, buvo nustatyta, kad Bendrojo skyriaus vyriausiajam specialistui, vykdančiam interesantų priėmimą „vieno langelio“ principu įsakymo Nr. I-189 nuostatos dėl darbo laiko pakeitimo netaikomos (b.l. 25).

Vyriausybės atstovas Utenos apskrityje 2010-04-22 kreipėsi į Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorių su teikimu Nr. 10-100(1.16), siūlydamas apsvarstyti 2010-03-24 Zarasų rajono savivaldybės direktoriaus įsakymo Nr. I-189 pakeitimo ar panaikinimo klausimą (b.l. 13-14). Apsvarsčius Vyriausybės atstovo Utenos apskrityje teikimą, Zarasų rajono savivaldybės

administracijos direktoriaus 2010-05-05 raštu Nr. (6.21)3-1002 ginčytina įsakymo I-189 nuostata nebuvo pakeista ar panaikinta (*b.l. 15-16*), todėl Vyriausybės atstovas Utenos apskrityje kreipėsi į teisimą su prašymu (*b.l. 1-3*) panaikinti Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-03-24 įsakymą Nr. I-189 ta apimtimi, kur nustatyta, kad išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11.00 val.

Ginčo teisinius santykius reguliuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-08-07 nutarimas Nr. 990 „Dėl darbo laiko nustatymo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose“ (toliau – Nutarimas).

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 1 d. nustatyta, kad Darbo laiko pradžią ir pabaigą valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose, organizacijose nustato Vyriausybė, vadovaudamasi šio skyriaus nuostatomis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-08-07 nutarimo Nr. 990, reglamentuojančio darbo laiko nustatymą valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose, 1 p. įtvirtinta, kad valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose, organizacijose nustatoma 40 valandų trukmės 5 darbo dienų savaitė su 2 poilsio dienomis. Įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas, atsižvelgdamas į darbuotojų ir valstybės tarnautojų nuomonę, kasdieninę darbo laiko trukmę nuo pirmadienio iki ketvirtadienio gali nustatyti 8 valandų 15 minučių, o penktadienį - 7 valandų. Nutarimo 2.1. p. nustatyta, kad Valstybės ir savivaldybių įstaigose, vykdančiose viešąjį administravimą, išskyrus nurodytąsias 2.2 punkte, pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį darbas pradedamas nuo 7 valandos 30 minučių iki 8 valandos 30 minučių ir baigiamas nuo 16 valandos 30 minučių iki 17 valandos 30 minučių, o penktadienį pradedamas nuo 7 valandos 30 minučių iki 8 valandos 30 minučių ir baigiamas nuo 15 valandos 15 minučių iki 16 valandos 15 minučių. Pertraukos pailsėti ir pavalgyti trukmė – 45 minutės. Konkretų darbo pradžios, pabaigos ir pietų pertraukos laiką pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimus nustato tos įstaigos vadovas, atsižvelgdamas į darbuotojų ir valstybės tarnautojų nuomonę. Šeštadienis ir sekmadienis – poilsio dienos. Nutarimo 2.4. p. nustatyta, jog Valstybės ir savivaldybių įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas, laikydamasis šio nutarimo 2.1 ir 2.3 punktų reikalavimų, atskiruose struktūriniuose padaliniuose gali nustatyti skirtingą darbo pradžios ir pabaigos laiką, tačiau tokiu atveju turi būti užtikrintas efektyvus įstaigos darbas.

Atsižvelgiant į nustatytą darbo laiko teisinį reguliavimą valstybės ir savivaldybių įstaigose, vykdančiose viešąjį administravimą, bei bylos aplinkybes, kad ginčijamu 2010-03-24 Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. I-189 buvo pakeistas rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2007-06-07 įsakymu Nr. I-383 patvirtintų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklių (toliau – Taisyklės) 29 p., nustatant, kad išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11.00 val., pripažintina, kad priimant ginčijamą Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą Nr. I-189 buvo pažeistos imperatyvios teisės aktų nuostatos, o konkrečiai, kad viešojo administravimo įstaigose, t.y. ir Zarasų rajono savivaldybės administracijoje, yra nustatoma 40 valandų trukmės 5 darbo dienų savaitė, atitinkamai kasdieninė darbo laiko trukmė nuo pirmadienio iki ketvirtadienio gali būti 8 valandų 15 minučių, o penktadienį – 7 valandų. Pažymėtina, kad tokiu Vyriausybės 2003-08-07 nutarime Nr. 990 įtvirtintu teisiniu reguliavimu yra imperatyviai sureguliuotas darbo laiko režimas visose viešojo administravimo įstaigose.

Taip pat pažymėtina, kad valstybės ir savivaldybių įmonių, įstaigų, organizacijų atskiruose struktūriniuose padaliniuose gali būti nustatytas skirtingas darbo pradžios ir pabaigos laikas, tačiau visų pirma turi būti užtikrinamas efektyvus įstaigos darbas (2 4. p.) bei laikomasi Nutarimo 2.1. p. įtvirtintų reikalavimų, t.y. kad, valstybės ir savivaldybių įstaigose, vykdančiose viešąjį administravimą pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį darbas pradedamas nuo 7 valandos 30 minučių iki 8 valandos 30 minučių ir baigiamas nuo 16 valandos 30 minučių iki 17 valandos 30 minučių, o penktadienį pradedamas nuo 7 valandos 30 minučių iki 8 valandos 30 minučių ir baigiamas nuo 15 valandos 15 minučių iki 16 valandos 15 minučių. Pertraukos pailsėti ir pavalgyti trukmė – 45 minutės. Šeštadienis ir sekmadienis – poilsio dienos. Nagrinėjamu atveiu, ginčijamu Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. I-189 bei 2010-04-27 įsakymu Nr. I-279, kuriuo buvo iš dalies pakeistas 2010-03-24 įsakymas Nr. I-189, buvo

 KOPUJA IKRA

pažeistos ir šios Vyriausybės Nutarimo nuostatose įtvirtintos taisyklės, kadangi Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius kiekvieno mėnesio 1 ir 3 penktadienį, t. y. išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį, nustatė trijų valandų darbo dienos trukmę, kuri netaikoma sargams, sezoniniams kūrėkams, darbuotojams, kuriems nustatyta minimali mėnesinė alga, darbuotojams dirbantiems 4 valandas bei bendrojo skyriaus vyriausiajam specialistui, vykdančiam interesantų priėmimą „vieno langelio“ principu. Sistemškai aiškinant Vyriausybės Nutarimo nuostatas pažymėtina, kad skirtingas darbo pradžios ir pabaigos laikas valstybės ir savivaldybių įmonių, įstaigų, organizacijų atskiruose struktūriniuose padaliniuose gali būti nustatomas nepažeidžiant 40 valandų įstaigos darbo valandų trukmės bei laikantis Nutarimo 2.1. p. įtvirtintų darbo laiko režimo intervalų ribų. Nagrinėjamu atveju, keičiant Zarasų rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklės, buvo pažeistas įtvirtintas reikalavimas dėl 40 valandų trukmės darbo savaitės, bei atskiruose struktūriniuose padaliniuose, vykdančiuose viešąjį administravimą, penktadienį nustatytas 7 valandų darbo laiko režimas.

Atsakovas nurodo, kad Nutarimo 2.7. p. yra numatyta galimybė, netaikyti reikalavimų dėl darbo laiko pradžios, pabaigos ir kasdienės darbo laiko trukmės, tuo atveju, kai šalių susitarimu nustatomas ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas, atskiras darbuotojo ar valstybės tarnautojo darbo grafikas. Tačiau šie atsakovo argumentai yra nepagrįsti, nes darbo laiko trukmė valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose yra nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-08-07 nutarimu Nr. 990, todėl Atsakovo priimami teisės aktai dėl darbo laiko negali prieštarauti Vyriausybės nutarimu nustatytai darbo laiko trukmei valstybės ir savivaldybių įstaigose, vykdančiose viešąjį administravimą. Pažymėtina, kad 2003-08-07 nutarimo Nr. 990 2.7. p. numatyta, jog šalių susitarimu gali būti nustatytas ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas, atskiras darbuotojo ar valstybės tarnautojo darbo grafikas, nesilaikant Nutarime nustatytų reikalavimų dėl darbo laiko pradžios, pabaigos ir kasdienės darbo laiko trukmės. Ne viso darbo dienos ar darbo savaitės darbo laiko nustatymo sąlygos bei tvarka reglamentuota Darbo kodekso 146 str., kurio pirmoje dalyje įtvirtintas baigtinis atvejų, kuomet gali būti nustatoma ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas, sąrašas. Kaip numatyta Darbo kodekso 146 str. 1 d. 1 p. ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas be kita ko, gali būti nustatomas darbuotojo ir darbdavio susitarimu. Aiškinant šią Darbo kodekso nuostatą, pažymėtina, kad 146 str. 1 d. 1 p. nurodytu atveju ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas gali būti nustatomas tik laisva abiejų šalių valia, t.y. tokiu darbo laiko režimu turi būti suinteresuotos abi šalys. Remiantis išdėstytu, pripažintina, kad ginčijamu Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. I-189 buvo pažeistos ir šios materialinės teisės normos, kadangi ne visas darbo laikas buvo nustatytas ne atskirų savivaldybės administracijos darbuotojų ar valstybės tarnautojų atžvilgiu, bet įstaigos struktūrinių padalinių atžvilgiu, numatant išimtis sargams, sezoniniams kūrėkams, darbuotojams, kuriems nustatyta minimali mėnesinė alga, darbuotojams dirbantiems 4 valandas bei bendrojo skyriaus vyriausiajam specialistui, vykdančiam interesantų priėmimą „vieno langelio“ principu. Atsakovas nurodo, kad buvo nustatyta sutrumpinta darbo laiko diena siekiant taupyti biudžeto lėšas. Tačiau, kaip jau buvo minėta, ne visas darbo laikas gali būti nustatomas tik šalių susitarimu, kai abi šalys yra suinteresuotos tokiu darbo laiko režimu. Todėl Zarasų rajono savivaldybės administracijoje ne visas darbo laiko režimas galėjo būti nustatomas ne visiems atskirų struktūrinių padalinių darbuotojams, bet atskirai kiekvienam iš įstaigoje dirbančių darbuotojų bei valstybės tarnautojų.

Byloje nustatytų aplinkybių bei išdėstytų motyvų pagrindu, konstatuotina, kad Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-03-24 įsakymas Nr. I-189 ta apimtimi, kuria nustatyta, kad išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11.00 val. prieštarauja imperatyvioms teisės aktų nuostatom, todėl naikintinas kaip neteisėtas (LR ABTĮ 89 str. 1 d. 1 p.).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 85 – 87 str., 88 str. 1 d. 2 p., 127 str.,

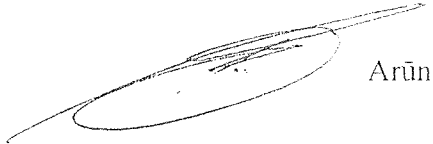
Nusprendė:

pareiškėjo Vyriausybės atstovo Utenos apskrityje prašymą tenkinti.

Panaikinti Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-03-24 įsakymą Nr. I-189 ta apimtimi, kuria nustatyta, kad išskyrus kiekvieno mėnesio 2 ir 4 penktadienį darbas pradedamas 8.00 val. ir baigiamas 11.00 val.

Sprendimas per 14 dienų nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant šiam teismui tiesiogiai arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai

Arūnas Dirvonas

Arūnas Kaminskas

Rosita Patackienė

Rosita Patackienė

2010.09.24